

อยากทราบว่าในกรณีนี้ที่ไม่มีเครื่องตรวจไฟฟ้าหัวใจและอยู่ในสถานที่ซึ่งมีหมอเพียงคนเดียว ควรจะทำอย่างไร คนไข้น่าจะเป็นโรคอะไร

ตอบ

ผู้บรรยายนี้เป็น cardiac arrhythmia แน่ นอน จะให้วินิจฉัยว่าเป็น arrhythmia ชนิดใด โดยไม่มีผลการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจทำได้ยากมาก ในกรณีนี้ชีพจรเต้น 140-220 ครั้ง/นาที และจังหวะสม่ำเสมออาจจะเป็นโรคต่างๆ ได้ดังนี้

1. Sinus tachycardia
2. Paroxysmal atrial tachycardia (PAT)
3. Paroxysmal nodal (junctional) tachycardia
4. Atrial flutter with 2:1 A-V conduction
5. Paroxysmal ventricular tachycardia.

เมื่อไม่มีผลการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ การนวดบริเวณ carotid เพื่อกระตุ้น vagus nerve อาจจะช่วยแยกชนิดของ arrhythmia ได้คร่าวๆ ดังนี้

1. Sinus tachycardia หลังจากนวดบริเวณ carotid หัวใจจะเต้นช้าลงแต่เมื่อหยุดนวดจะกลับเต้นเร็วตามเดิม

2. ถ้าเป็น PAT หรือ nodal tachycardia จังหวะการเต้นของหัวใจจะไม่เปลี่ยนความเร็วหรือกลายเป็น sinus arrhythmia ทันทีที่เริ่มนวดบริเวณ carotid
3. Atrial flutter นั้น หลังจากนวด carotid จังหวะการเต้นของหัวใจเปลี่ยนเนื่องจากมี A-V block เพิ่มขึ้น จึงทำให้หัวใจเต้นช้าลงเป็นจังหวะกระตุก (jerky) เมื่อหยุดนวดจะกลับเป็นจังหวะเดิมอีก
4. ถ้าเป็น Paroxysmal ventricular tachycardia การนวด carotid จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เลย

หลังจากนวด carotid แล้ว พอจะทราบได้ว่าเป็น arrhythmia ชนิดใด การรักษาก็เป็นไปตามชนิดนั้นๆ ข้อสำคัญที่สุดคือถ้ายังมีอาการอยู่อีกควรจะหาทางตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจให้ได้

ม.ร.ว. อุดมพร เกษมสันต์
แผนกอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ถาม

คนไข้มาหาด้วยเรื่องการอักเสบของระบบทางเดินปัสสาวะจะรักษาอย่างไร

ตอบ

ระบบทางเดินปัสสาวะอักเสบหมายถึงการ